

HET VOLK GAAT TEN ONDER DOOR GEBREK AAN VISIE

Pieter Hoekstra

Op de dag van schrijven is het Sinterklaas en ik denk terug aan Sint Maarten. We vierden dat feest op 11 november met meer dan honderd kinderen en hun ouders in de Vreelandse Nicolaaskerk. Sinten schijnen gevers te zijn en dan vooral aan mensen die niets hebben. De laatste tijd zagen we vaker de beelden terug uit de jaren '70 waarbij Hans Wiegel constateert dat Sinterklaas echt bestaat, terwijl hij wijst naar de dan nog-net-geen PvdA-premier Joop den Uyl. Natuurlijk zagen we dit omdat Wiegels VVD en de PvdA nu samen regeren. We ontwaarden een regeerakkoord en heel veel onrust over onzalige ziektekostenplannen die zelfs de premier tot diep-in-het-stofbuigen bracht. Al dit gedoe geeft het volk weinig vertrouwen. En onherroepelijk komt weer die vraag: Heeft dit kabinet visie en leiderschap? Dat is wel wat wij heel hard nodig hebben.

Leiderschap is nooit iets van één enkele persoon, tenzij deze op een onbewoond eiland woont. Ik heb me er daarom meer dan ooit over verbaasd dat de minister-president voor de volksvertegenwoordiging de hele regeringsverklaring meent te moeten verdedigen. Nu en dan krijgt hij van een vakminister nog een briefje toegeschoven. Via de media kunnen wij bijna lezen wat er op het papiertje staat gekrabbeld. Natuurlijk hebben we voorbeelden uit het bedrijfsleven als Steve Jobs die zijn product ook was! Maar de vergelijking gaat daar al mis, omdat Jobs enkel een uitgekende presentatie gaf. Zijn publiek kreet 'oohh!' en de Apple-aanhang stemde met de voeten - allemaal één kant uit - naar de Applestore! Jobs hoefde niets te verdedigen. Nu bij ons de majesteit grotendeels uitgeschakeld is, blijft er geen beroepsinstantie meer over. En dat hebben we geweten: een premier door het stof.

Goed leiderschap is niet enkel iets van charisma of studentikoze uitstraling. Voor Rutte was het genoeglijker geweest als de vakministers het voorgenomen

beleid hadden verdedigd en voor het vertrouwen van het volk ware het beter. De ziektekostenblunder was in dat geval verweten aan de minister van volksgezondheid of financiën. En de premier als eerste onder zijn gelijken had de gemoederen kunnen sussen. 'Ik neem als minister-president in eigen persoon uw kritiek mee. Ik denk dat de vakminister het niet helemaal goed begrepen heeft. Wij kijken hier dus nog naar.' Leiderschap in moeilijke tijden vraagt veel wijsheid en visie. Ook van ogenschijnlijk jonge honden. Tactisch is het in termen van leiderschap beter een hogere instantie aan te houden om je op te beroepen. Nu God en de vorstin in het maatschappelijk veld kaltgestellt zijn blijft enkel de premier over.

De eerste sneeuw hebben we al gehad en er hangt meer in de lucht. Oude volkswijsheid leert ons: 'Is de lucht op Sint-Martinus helder, de vorst dringt door in menig kelder.' En zo was het op Sint-Maarten dit jaar. Ouderen kunnen ons vertellen dat in crisisjaren de winters nogal eens strenger (b)lijken dan gemiddeld. Voor meer mensen dan de jaren hiervoor zal de recessie in deze wintermaand voelbaar zijn. De rest van deze maand staat in het teken van het komende Kerstfeest. Van een kwetsbaar kind in een voerbak, ergens in een stal, dat de warmte van zijn moeder voelt en van het vee rondom. Het meer dan 3000 jaar oude opschrift boven deze column komt uit het Bijbelboek Spreuken. Zo'n boodschap blijft hangen. Pas een paar eeuwen later antwoordt de Profeet Jesaja hierop. Iedere Kerst, terwijl we overgaan van die diepste duisternis van het jaar en de dagen weer lengen, klinken deze woorden. De winter is nog niet voorbij – de crisis-kou kan nog heftig toeslaan, maar: 'Het volk dat in duisternis wandelt, ziet een groot licht; over hen die wonen in een land van diepe duisternis, straalt een licht.' En nu is het de tijd om onze eigen verantwoordelijkheden op te nemen!